

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum

15.10.2025

Dnro/Dnr

TRAFICOM/704629/03.03.01/2025

Viite/Referens

Asiantuntijakuuleminen 21.10.2025

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle EU:n data-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi HE 128/2025 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle EU:n data-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi. Esityksessä ehdotetaan Liikenne- ja viestintävirastolle merkittävää määrää uusia tehtäviä EU:n data-asetuksen pääasiallisena toimivaltaisena viranomaisena sekä datakoordinaattorina. Lisäksi virasto vastaisi riidanratkaisuelimien sertifiointista Suomessa sekä muiden kuin kuluttajien datalukutaidon edistämisestä. Ehdotetussa laissa säädettäisiin myös Liikenne- ja viestintävirastolle asetuksen valvontaan liittyvistä toimivaltuuksista ja oikeudesta määrätä seuraamuksia tiettyjen laissa yksilöityjen asetuksen säännösten rikkomisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että se on soveltuva viranomainen hoitamaan ehdotettuja tehtäviä. Data-asetus on täysin uutta sääntelyä, joka vaikuttaa laajasti suomalaisiin yrityksiin ja lähes jokainen suomalainen on asetuksen soveltamisalaan kuuluvien laitteiden käyttäjä. Viraston palvelukykyyn kohdistuu siten suuria odotuksia. Viraston arvion mukaan tehtävien hoitaminen parhaalla mahdollisella tavalla edellyttäisi uudenlaista osaamista ja kymmenen henkilötyövuoden lisäystä viraston pysyviin resursseihin. Virastolle ei ole kuitenkaan esitetty uusia resursseja näihin tehtäviin. Resurssivajeesta huolimatta Liikenne- ja viestintävirasto on jo aloittanut valmistautumisen ehdotettuihin tehtäviin.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää sille ehdotettuja toimivaltuuksia perusteltuina ja ehdotettujen seuraamusmaksujen suuruutta oikeasuhtaisena, tehokkaana ja varoittavana. Virastolla on oltava riittävät tiedonsaantioikeudet ja tutkintavaltuudet, jotta data-asetuksen edellyttämien tutkimusten suorittaminen on mahdollista. Seuraamusmaksujen osalta virasto korostaa, että seuraamusmaksujen määrääminen on viimesijainen keino valvonnan yhteydessä ja niitä määritettäessä huomioidaan myös data-asetuksen 40 artiklassa säädetyt perusteet, sekä Euroopan datainnovaatiolautakunnan suositukset. Ensisijaisesti virasto pyrkii ohjauksella ja neuvonnalla siihen, että asetusta noudatettaisiin ja toimijat korjaisivat tarvittaessa toimintaansa ilman uhkasakkojen tai seuraamusmaksujen määräämistä. Laadukas, nopea ja perusteellinen ohjaus ja neuvonta edellyttää kuitenkin riittäviä resursseja. Koska Liikenne- ja viestintävirastolle ei olla esittämässä määrärahaa ehdotetussa laissa säädettävien tehtävien hoitamiseen, ei virasto voi taata, että se pystyy tarjoamaan riittävää palvelua ja käsittelemään mahdolliset valitukset joutuisasti. Ehdotettu ns.

priorisointipykälä (12 §) mahdollistaisi sen, että virasto voisi asettaa valvontatehtävänsä tärkeysjärjestykseen ja jättää asian tutkimatta, jos asialla on kyseessä olevien EU asetusten mukaisten velvoitteiden noudattamisen kannalta vain vähäinen merkitys. Resurssien kannalta pykälällä ei kuitenkaan odoteta olevan suurta merkitystä, sillä se mahdollistaa tutkimattajättämisen vain merkitykseltään vähäisten asioiden osalta. Data-asetuksen vaikeaselkoisuudesta ja hyvin laajasta soveltamisalasta johtuen sellaisia vähämerkityksiseksi tulkittavia asioita, jotka voitaisiin priorisointipykälän perusteella jättää käsittelemättä, ei voida katsoa juurikaan olevan, etenkin asetuksen soveltamisen alkuvaiheessa, ennen yhteiseurooppalaisten tulkintakäytäntöjen vakiintumista.

Viraston näkemyksyn mukaan Suomen kannalta olisi myös tärkeää, että virasto pystyisi osallistumaan aktiivisesti eurooppalaiseen yhteistyöhön ja siten vaikuttamaan asetuksen yhteiseurooppalaisiin tulkintoihin ja valvontakäytäntöihin suomalaisen sujuvan hallintomenettelyn suuntaan ja suomalaista yrityskenttää tukevaksi. Myös tämä tehtävä vaarantuu, mikäli virastolla ei ole käytettävissä riittävästi resursseja.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää kannatettavana ehdotusta datanhallinta-asetuksen toimeenpanoa koskevien pykälien siirtämisestä sähköisen viestinnän palveluista annetusta laista (917/2014) käsittelyssä olevaan uuteen lakiin. Tämä yhtenäistää datataloutta koskevaa kotimaista lainsäädäntöä ja on yhtenäinen myös EU:sta odotettavissa oleviin sääntelyn yksinkertaistamista koskeviin muutoksiin nähden.

Koskinen Jenni
Verkostojohtaja

Karkkola Päivi
Johtava asiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 15.10.2025. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.